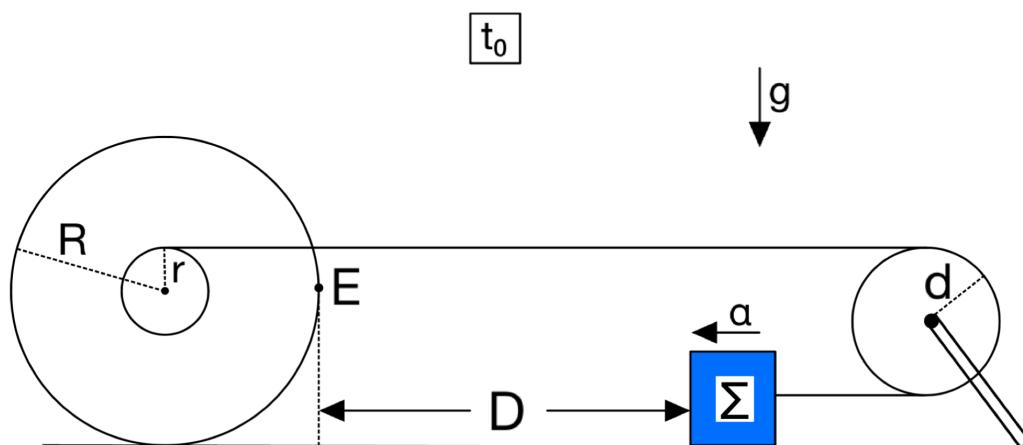

Κίνηση σωμάτων

Ο ομογενής δίσκος του σχήματος έχει ακτίνα R και διαθέτει κυκλική εγκοπή ακτίνας $r = R/3$. Στην περιφέρεια της κυκλικής εγκοπής είναι τυλιγμένο πολλές φορές αβαρές και μη εκτατό νήμα, το οποίο περιβάλλει τροχαλία ακτίνας $d = 2r$ και καταλήγει σε σημειακό σώμα Σ . Αρχικά, το σύστημα δίσκος - τροχαλία - σώμα Σ συγκρατείται ακίνητο με τα νήματα οριζόντια - τεντωμένα και το σώμα Σ να απέχει οριζόντια απόσταση D από το σημείο E του δίσκου. Ως E ονομάζουμε κάθε χρονική στιγμή το δεξί άκρο της οριζόντιας διαμέτρου του δίσκου. Την χρονική στιγμή $t_0 = 0$ ασκούμε στο σώμα Σ κατάλληλη οριζόντια δύναμη προς τα αριστερά με αποτέλεσμα να κινείται με σταθερή επιτάχυνση a ενώ ταυτόχρονα ο δίσκος να επιταχύνεται προς τα δεξιά χωρίς να ολισθαίνει πάνω στο οριζόντιο επίπεδο.

Να υπολογίσετε :

- 1) την χρονική στιγμή t_1 που το σημείο E θα βρεθεί στην ίδια κατακόρυφο με το σώμα Σ σε σχέση με το μέτρο της επιτάχυνσης του σώματος a και την αρχική τους απόσταση D .
- 2) το μήκος του νήματος που έχει ξετυλιχθεί, σε σχέση με την αρχική απόσταση D των δυο σωμάτων, από την χρονική στιγμή t_0 έως την χρονική στιγμή t_1 .

Απάντηση

1) Η επιτάχυνση του σώματος Σ έχει το ίδιο μέτρο με την εφαπτομενική επιτάχυνση του σημείου Π του δίσκου που έρχεται σε επαφή το νήμα με τον δίσκο ($a = a_{\pi}$).

Άρα $a_{\pi} = a_{cm} + a_{\gamma\omega\nu}r \Rightarrow a_{\pi} = a_{cm} + a_{\gamma\omega\nu}R/3 \Rightarrow a_{\pi} = a_{cm} + a_{cm}/3$ (ο δίσκος εκτελεί Κ.Χ.Ο.

$a_{cm} = a_{\gamma\omega\nu}R \Rightarrow a_{\pi} = 4a_{cm}/3$. Όμως $a_{cm} = 3a_{\pi}/4 \Rightarrow a_{cm} = 3a/4$ (1).

Το Ε και το σώμα θα βρεθούν στην ίδια κατακόρυφο όταν ισχύει :

$S_{\Sigma} + S_{\Delta} = D \Rightarrow at^2/2 + a_{cm}t^2/2 = D$ (2).

Απο τις σχέσεις (1) και (2) έχουμε : $at^2/2 + 3at^2/8 = D \Rightarrow 7at^2/8 = D$ (3) $\Rightarrow t_1 = 2\sqrt{2D/(7a)}$.

2) Το μήκος του νήματος που ξετυλίγεται οφείλεται αποκλειστικά στην περιστροφική κίνηση του δίσκου και ισούται με $\ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda} = r\theta$ και $\theta = a_{\gamma\omega\nu}t^2/2$, άρα $\ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda} = ra_{\gamma\omega\nu}t^2/2$ και επειδή $r = R/3$ ισχύει $\ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda} = Ra_{\gamma\omega\nu}t^2/6 \Rightarrow \ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda} = a_{cm}t^2/6$ (4), αφού ο δίσκος εκτελεί Κ.Χ.Ο.

Από σχέση (1) και (4) προκύπτει : $\ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda} = at^2/8 \Rightarrow at^2/8 = \ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda}$ (5).

Διαιρώντας τις σχέσεις (3) και (5) κατα μέλη προκύπτει : $\ell_{\xi\epsilon\tau\upsilon\lambda} = D/7$.

